

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610-E.2409/2761/4190
Konu : Yazılı soru önergesi

17.10.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 13/12/2019 tarihli ve 43452547-120.07-E. 580743 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/22243 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610-E.2409/2762/4191
Konu : Yazılı soru önergesi

17.07/2020

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/22243 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

Öte yandan, tüm bu denetim mekanizmaları dışında insan haklarına yönelik şikâyetlerin üzerine kararlılıkla gitmek ve gereğini yapmak amacıyla 15 Temmuz sonrasında ceza infaz kurumlarında kötü muamele ve işkenceye dair medyada yer alan iddiaları takip etmek üzere Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü bünyesinde özel bir birim oluşturulmuştur. Söz konusu birim, medyada yer alan her türlü haber ve yorumu titizlikle takip edip internet üzerinden vatandaşların şikâyetlerini almaktadır. Tüm iddialar bu birim tarafından ivedi bir şekilde incelenip sonucu da

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

kamuoyuna açıklanmaktadır.

II- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihinde Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol, 01/01/2009 tarihli Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti Arasında İmzalanan Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri gözönünde bulundurularak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

III- 5275 sayılı Kanunun "Ziyaret ve Görüşlerde Uyulacak Esaslar" kenar başlıklı 86. maddesinin üçüncü fıkrasında; kurum görevlileri ve dış güvenlik görevlileri dahil olmak üzere, sıfat ve görevi ne olursa olsun, ceza infaz kurumlarına girenlerin duyarlı kapıdan geçmek zorunda olduğu, bu kişilerin üstlerinin metal dedektörle aranacağı, eşyalarının x-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirileceği, ayrıca şüphe hâlinde elle arama yapılacağı; yedinci fıkrasında, aramalarda insan onuruna saygının esas olduğu hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bu çerçevede yapılan aramalar, hükümlü veya tutuklular ile ziyaretçilerinin sağlıklı ve güvenli bir ortamda ziyaretlerini yapabilmeleri ve kurumların güvenliğinin sağlanabilmesi için tedbir amaçlı gerçekleştirilmekte olup, herhangi bir keyfi uygulama söz konusu değildir.

IV- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Hükümlüyü ziyaret" başlıklı 83. maddesinin birinci fıkrasında; hükümlünün, eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından ve ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından haftada bir kez, yarım saatten az ve bir saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebileceği, ikinci fıkrasında; birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebileceği, üçüncü fıkrasında; görüşlerin, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle koşul ve sürelerinin belirleneceği, kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılacağı,

B) Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin "Temel ilkeler" kenar başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre; kapalı görüşlerden birinin bayramlarda ve özel günlerde yaptırılacak açık görüşlerle çakıştığı takdirde, açık görüş yaptırılacağı,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

V- A) Birleşmiş Milletler Cezaevi Kuralları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında belirtilmiş olan minimum ceza infaz kurumu standartları dikkate alınarak, 2000 yılından itibaren ceza infaz sistemimizde reform niteliğinde çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda özellikle ceza infaz kurumlarımızın fizikî yapısı ve hükümlü rehabilitasyonu alanında çağdaş standartlar

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

yakalanmıştır. Bu çerçevede, ceza infaz kurumlarında meydana gelen kalabalıklaşma sorununu çözmek ve modern ceza infaz kurumlarının sayısını artırmak üzere, Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler Minimum Cezaevi Standartlarına uygun yeni ve modern infaz ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte kurumların inşa edilerek hizmete açılması; çağdaş infaz rejimine uygun olmayan, fiziki olarak ekonomik ömrünü dolduran ve yeterli eğitim ve iyileştirme çalışmalarına elverişli durumda bulunmayan kurumların da kapatılması öngörülmüştür.

B) Ülkemiz ceza infaz kurumlarında kalabalık koğu sistemi yerine çağdaş oda sistemine uygun projeler geliştirilerek özellikle nüfusun yoğun olduğu şehirlerde bu projelerin uygulamaya geçirilmesiyle kampüs şeklindeki yapılanmalara yer verilmiş olup bu kapsamda Silivri, Maltepe, Tekirdağ, Kocaeli, İzmir/Aliağa, Kayseri, Şanlıurfa, Hatay, Elazığ, Van, Tarsus ve Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları Kampüsleri faaliyete geçirilmiştir.

Yeni inşa edilen tüm ceza infaz kurumlarında; yemekhane, arıtma tesisi, iş atölyesi, alışveriş merkezi, okul, kreş, spor alanları gibi üniteler oluşturulmuş, özellikle sağlık ve yemek ihtiyacının karşılanması amacıyla nitelikli personel alımı gerçekleştirilmiştir. Yeni geliştirilen çocuk kapalı ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevi projelerinde kapasite düşürülerek, her çocuğa geceleri içeriden kapısını kilitleyeceği şekilde tek kişilik oda düzenlemesi yapılmıştır.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Ceza infaz kurumu personeline "İletişim Becerileri, Etkili İletişim ve Kurumsal İlişkiler, Stresle Baş Etmede Etkili İletişim, Aile İçi İletişim, Mesleki ve Sosyal Davranış Kuralları, Kurumsal İmaj ve İlişki Yönetimi, Ceza İnfaz Kurumlarında İnsan Hakları, Meslek Etiği, Psikoloji, Zor Davranışlarla Yaklaşım Yöntemleri, Stres ve Öfke Yönetimi, Stres ve Öfke İle Baş Etme Yöntemleri, Acil Durumlar ve Krize Müdahale, Protokol Kuralları ve Kurumsal İlişkiler" konularında eğitim verildiği,

B) Soru önergesinde bahsi geçen iddialar ile ilgili olarak bir adet başvurunun yapıldığı ve ilgili başvuru hakkında, Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığına gerekli işlemlerin yapılması için yazı yazıldığı,

Anlaşılmıştır.

VII- Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 27/12/2019 tarihli cevapta;

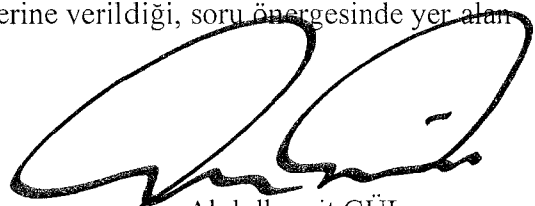
A) Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri olmak üzere haftada 3 gün doktor görevlendirildiği, Kurumun işleyişi, güvenliği ve kapasitesi göz önünde bulundurularak tüm hükümlü ve tutukluların revir hizmetinden faydalanabilmesi için her blok için revir günü belirlenerek revire çıkarıldıkları, acil bir durum olması durumunda hükümlü ve tutukluların en kısa sürede revire çıkarılarak 112 acil servisin çağrıldığı,

B) Kurumda ısınma ile ilgili herhangi bir sorun veya arızanın bulunmadığı,

C) Hükümlü ve tutukluların Kuruma kabulleri sırasında yanlarında getirmiş oldukları eşyaların, mevzuat hükümlerine uygun olarak kendilerine verildiği, soru önergesinde yer alan iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

